

مراقبت در بیماران آسیب مغزی شامل موارد زیر است :

خواب و استراحت :

- حتی الامکان سکوت و آرامش بیمار را فراهم نمائید
- نور و روشنایی اتاق و حتی صدای تلفن در حداقل باشد تا مزاحم خواب و استراحت بیمار نشود .

- داروهای آرام بخش را طبق دستور پزشک به بیمار بدهید .

- ساعت و تقویم در مکانی باشد که بیمار به سهولت نسبت به گذشت زمان آگاهی یابد .

۱

مراقبت از چشم :

- در حالت طبیعی چشم های ما با پلک زدن شستشو می شوند . اما در بیماران بیهوش یا با کاهش سطح هوشیاری ، قرنیه چشم در اثر تماس مداوم با محیط خارج ، خشک شده و این امر باعث خشکی قرنیه می شود . برای حل این مشکل معمولاً از قطره اشک مصنوعی استفاده می شود .

- چشم ها باید مرتباً با سرم شستشو یا با آب جوشیده سرد شده شسته شوند .

- چشم ها باید حتماً بسته شوند .

دهان شویه :

- بیمارانی که از راه دهان تنفس دارند یا با سوند معده یا از راه ژژنوستومی تغذیه می شوند ، باید هر ۴-۶ ساعت یک بار دهانشویه شوند .

- بیمار را در وضعیت نشسته قرار داده و در صورت وجود محدودیت ، بیمار را در وضعیت خوابیده به پهلو قرار دهید . سپس دهان بیمار را با محلول دهانشویه یا مسواک و خمیر دندان بشوئید .

۲

- از بیمار بخواهید که محلول دهانشویه را بیرون بریزد و در صورت عدم توانایی ، آن را ساکشن کرده و سپس دهان را با آب بشوئید .

مراقبت از پوست :

احتمال زخم بستر در بیماران با کاهش سطح هوشیاری و بیهوش ، بیماران بی حرکت و سالمند و دیابتی ها زیاد است ، بنابر این مراقبت از پوست در این بیماران بسیار مهم است .

عوامل مستعد کننده زخم فشاری :

- چین و چروک بودن ملحفه ها و یا لباس های بیمار
- خیس بودن پوشش های بیمار ، عدم تحرک ، سوء تغذیه یا تغذیه نامناسب و همچنین کمبود اکسیژن خون بدن عوامل مستعد کننده زخم فشاری هستند بنابر این مداخلات لازم برای پیشگیری از بروز زخم های فشاری به صورت زیر می باشد :

۱- هر ۲ ساعت یک بار بیمار را تغییر وضعیت دهید
۲- ماساژ ملایم نواحی تحت فشار مرتباً انجام شود .

۳

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
لرستان

مرکز آموزشی درمانی شهدای عشایر

مراقبت از بیماران آسیب مغزی

واحد آموزش به بیمار- پاییز ۱۴۰۰

سایت بیمارستان:

<http://shohada.lums.ac.ir>

شماره تلفن های بیمارستان: ۷-۰۱-۳۳۲۳۶۴

۶

۱۰- بیمار را روزی چند بار در مواقعی که هوا خوب و آفتابی است برای هواخوری به بیرون ببرید و حتی الامکان سعی کنید چند قدم راه بروید .

حمام کردن بیمار:

- دست و پای بیمار را با آب ولرم و صابون خوب ماساژ داده و بشوئید . همچنین سر بیمار را با مقدار کمی شامپوی ملایم بشوئید .

- بعد از حمام دادن بیمار را به خوبی خشک کرده و گرم نگهدارید و سر بیمار را با سشوار خشک کنید .

- بعد از استحمام بهتر است بیمار مدت ۱-۲ ساعت استراحت کند ، نوشیدن یک فنجان نوشیدنی گرم مفید است .

منابع :

برونر سودارث ، داخلی جراحی ، ویراست ۱۴ ، ۲۰۱۸

۵

۳- بیمار به هیچ وجه روی تخت کشیده نشود .

۴- زیر پاشنه پا بالش پهن قرار دهید تا بیمار به طرف پائین سر نخورد .

۵- شستشوی مرتب پوست با آب و صابون انجام شود .

۶- روی پوست سالم پماد اکسید روی مالیده شود ، این پماد به هیچ وجه روی پوست قرمز مالیده نشود . در صورت ایجاد زخم ابتدا با سرم شستشو داده شده و پانسمان گردد .

۷- جهت جلوگیری از ضعیف شدن عضلات ، مرتباً " فیزیوتراپی انجام شود .

۸- باید بیمار را به انجام ورزش های فعال تشویق کنید یعنی ورزش هایی که خود بیمار با توجه به توانایی خود و حرکت اندام ها انجام می دهد .

۹- بیمارانی که قادر به حرکت دادن اندام های خود نیستند باید ورزش های غیر فعال انجام دهند بصورتی که ما اندام های بیمار را حرکت می دهیم .

۴